

Predsednica Republike Slovenije

URAD

Številka: 015-00-71/2023-1

Datum: 24. november 2023

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Gospod Klemen Boštjančič,
minister za finance, ki opravlja funkcijo ministra za javno upravo
gp.mju@gov.si

Zadeva: Zakon o sistemu plač v javnem sektorju – in pravica funkcionarjev do dodatkov za delo v manj ugodnem delovnem času

Spoštovani gospod minister,

dovolite mi, da kot predstojnik urada predsednika republike vašemu ministrstvu postavim vprašanje resnične ustavne skladnosti drugega odstavka 23. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22; ZSPJS).

Trenutno še veljavni, sicer že davno obsoletni Zakon o funkcionarjih v državnih organih (v nadaljevanju: ZFDO) v 1. odstavku 5. člena določa, da se osebni dohodek funkcionarjem določi tako, da se osnova za obračun osebnih dohodkov pomnoži s koeficientom za določanje osebnih dohodkov in poveča za odstotek za vrednotenje delovnih izkušenj ter za odstotek za vrednotenje delovne uspešnosti oziroma za dodatno delovno obremenjenost. Iz navedene dikcije je mogoče sklepati, da ZFDO tudi za funkcionarje predvideva določene dodatke, in sicer najmanj za delovno uspešnost, pa tudi za dodatno delovno obremenjenost.

Ustavno sodišče je v odločbi RS U-I-772/21-37 z dne 1. 6. 2023 zapisalo, da položaj sodnikov kot funkcionarjev v službenem razmerju, kar se tiče njihovega plačnega položaja, ni primerljiv s položajem javnih uslužbencev. Glede na to je Ustavno sodišče v 3. točki izreka odločilo, da drugi in tretji odstavek 23. člena ter 32. b člen ZSPJS niso v neskladju z ustavo. Navedeno lahko velja zgolj za funkcionarje sodne veje oblasti, ki pa imajo v področni zakonodaji določene pravice do nekaterih dodatkov k plači, medtem ko nekateri funkcionarji (tudi predsednica republike in vsi funkcionarji v Uradu) niso upravičeni do prav nobenega dodatka, torej niti do dodatkov, do katerih so upravičeni funkcionarji sodne veje oblasti niti do pavšala, do katerega so upravičeni poslanci kot tudi ne vsaj do dodatka za nezdružljivost funkcije, čeprav nezdružljivost funkcije velja tudi za njih. V tem primeru po našem mnenju ne gre za urejanje različnih pravnih položajev (javnih uslužbencev, funkcionarjev) na različne načine, temveč za urejanje enakih pravnih položajev (funkcij predsednice republike, funkcionarjev v Uradu, funkcionarjev izvršilne, zakonodajne in sodne veje oblasti, ki so med seboj enakovredne) na različne načine, kar pa ne more biti ustavno skladno.

Ni nam znan razlog, s katerim bi lahko utemeljili dopustnost razlikovanja med sodniki in državnimi tožilci ter ostalimi funkcionarji v državnih organih, kot ga uveljavlja tretji odstavek 23. člena ZSPJS, ki določa, da sodnikom in državnim tožilcem pripadajo tudi dodatki za dvojezičnost, položajni dodatek, dodatek za delo v manj ugodnem delovnem času ter za pripravljenost. Ostali funkcionarji so tako v primerjavi s sodniki in državnimi tožilci postavljeni v neenak oziroma manj ugoden položaj.

Na tem mestu velja opozoriti tudi, da npr. Zakon o sodniški službi (v nadaljevanju: ZSS), ki ureja položaj sodnikov kot funkcionarjev, v 4. a členu izrecno napotuje na smiselno uporabo zakona, ki ureja delovna razmerja, glede sodnikovih pravic in dolžnosti v zvezi s sodniško službo, kamor brez dvoma sodi tudi pravica do ustreznega plačila za opravljeno delo. Takšne določbe ni mogoče najti niti v ZFDO niti npr. v Zakonu o poslancih (ZPos), ki so ravno tako funkcionarji, kar nas utrjuje v prepričanju, da gre pri pravici do dodatkov kot enega izmed sestavnih delov plače za neupravičeno in neustavno neenak položaj predsednice republike in funkcionarjev v Uradu v primerjavi z javnimi uslužbenci pa tudi s funkcionarji sodne veje oblasti.

Nesporno je tudi, da trenutno določena višina plač funkcionarjev, ki naj bi vključevala tudi plačilo za situacije, za katere ZSPJS uvaja različne dodatke, ki funkcionarjem na podlagi veljavnega drugega odstavka 23. člena ZSPJS ne pripadajo, nikakor ne odraža plačila za vse njihovo dejansko opravljeno delo. Tako predsednica republike kot funkcionarji v Uradu svoje »delo« ob izvrševanju svojih funkcij opravijo preko vseh časovnih zakonskih maksimumov, ki jih za varstvo delavcev določa Zakon o delovnih razmerjih. In za to ne dobijo dodatnega plačila ali nadomestila.

Slovenija je pravna in socialna država (2. člen Ustave RS), v kateri morajo biti vsem državljanom in prebivalcem, ki so v primerljivih položajih, zagotovljene enake pravice. »Delovnopравни« položaj tako predsednice republike kot funkcionarjev v Uradu je po našem mnenju primerljiv s položajem ostalih funkcionarjev različnih vej oblasti kot tudi s položajem javnih uslužbencev. Zato bi jim morali biti zagotovljeni primerni pogoji dela v smislu varstva pri delu, počitkov in nenazadnje tudi primerno plačilo za opravljanje njihove funkcije.

Glede na vse zgoraj navedeno tako predlagamo, da se do sprejema nove zakonodaje s področja plač v javnem sektorju in ureditve plač tudi za funkcionarje, drugi in tretji odstavek 23. člena ZSPJS črtata, prvi odstavek 23. člena pa se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Javnim uslužbencem in funkcionarjem pripadajo:

- dodatek za delovno dobo,
- dodatek za specializacijo, magisterij ali doktorat, če to ni pogoj za zasedbo delovnega mesta oziroma imenovanje/izvolitev na funkcijo,
- dodatek za dvojezičnost,
- dodatki za manj ugodne delovne pogoje, ki niso upoštevani v vrednotenju delovnega mesta, naziva, funkcije
- dodatki za nevarnost in posebne obremenitve, ki niso upoštevane v vrednotenju delovnega mesta, naziva, funkcije in
- dodatki za delo v manj ugodnem delovnem času.

Javnim uslužbencem pripadata še:

- položajni dodatek,
- dodatek za mentorstvo.«

Preostali odstavki istega člena naj se ustrezno preštevilčijo.

Prosimo za vaše stališče v zvezi z našim predlogom za spremembo 23. člena ZSPJS.

V pričakovanju vaših odgovorov, vas lepo pozdravljam,

mag. Uroš Krek
GENERALNI SEKRETAR

Poslati:

- Naslovnikoma – po elektronski pošti
- Gospa Mojca Ramšak Pešec, državna sekretarka, Ministrstvo za javno upravo, gp.mju@gov.si – po elektronski pošti, v vednost.

Vložiti:

- Zbirka dokumentarnega gradiva pri UPRS